

Сімдесятка активної русиньской співачки

30. марта 2010 ославила сімдесят років свого жывота все іщі молода і активна популярна співачка русиньских народных співанок – **Марія Мачошкова**, котра донесь світить на співацькім небі Русинів і Словеньска вообщє. В ей припаді то не є лем спів, але і зъяв, артїстичне уменя співачки, ей природность на сцені, яка покоряє каждого. Дарьмо є. І днесь, по высше пядьстєх роках на сцені, можеме повісти: Мачошкова є Мачошкова!

Народила ся Марія Мачошкова 30. марта 1940 в селі Потічки, окрес Строків, як третя дїтина із шестєх сородинців (Гелена, Анна, Марія, Терка, Ян, Юлія) в родині Михала Мачошка і Ількы Мачошковой, родженой Гутняновой. Основну школу выходила в Брезнічці, ходила до міщанкы в Строккові. 22. новембра 1956 Марька Мачошкова успішно абсолвовала конкурз до Піддукляньского українського народного ансамблю в Пряшові, до якого наступила як солістка. Заслужив ся о то, главно тогдышній шеф ансамблю Юрій Костюк. Як шістнадцятырїчна вже выспівовала єго співанкы. Молоденька, красна як серенка... Рада споминать на свої зачаткы, на родичів, на людей, які ей помогли. Нігда не забывать, з якого роду походить.

Русины не здичавіли, люблять красу, хотять быти поглажены нїжним дотыком уменя. А Марька знає поглядити. Співанков, словом, чаровным зъявом. Все ся ей добрі слухало і слухать, бо што співала, то было передовшыткым наше, русиньске, а в їй інтерпретації скоро все доконало. Співанкы *Коли-м была мала, мала, Ой, на плаю вівці пасу, Ой, співаю співаночки, Мамко моя любя, Ходила я по садочку, Пила я палінку, Эй, гої, тїлі, тїлі* одспівала співачка все на повну силу і зачаровала своїх слухачів дома, але і в шырокім світї.

26. марта 1957 року ся одбыла перша премєра Піддукляньского українського народного ансамблю в Театрі Йонаша Заборьского в Пряшові (старый будинок), в якій М. Мачошкова ся успішно представила зо співанок *Заспівайме собі двома голосами*, яку управив Юрій Костюк, перший умелецький ведучій ПУНА (1956 – 1958). Як Марька доспівала своє перше велике соло, озвало ся таке плєсканя, од котрого ся молоденькій співацьці підламовали колїна і змерькало ся перед очима. Тільки народа погромаді она іщі не зажыла! Не знала, што має робити. І в тім захваті втекла за портал, лемже пан Костюк ей завернув і указав руков, абы ся ішла поклонити людєм. Она не хотїла, а так пришов за нєв, взяв за руку і повів на сцену. Плєсканю не было кінця-краю. А так было і на другій премєрі у споминанім театрі, де при співанці *Коли-м была мала, мала* (управив Ю. Цімбора) ей позерателі не хотїли пустити із сцены. І так жывот ішов далє... Пришли далшы ей гіты: *Ей, гої, тїлі, тїлі, Ой, заграла музика, музиченька, Эй, прїдь до нас шугаю, Янічку за водов*, яку управив Юрій Цімбора, довгорічний хормайстер, драматург ПУНА.

А русиньска співанка летїла світом. Летїла по Словеньску вдяка зберателєви словеньских співанок, редакторови Чеськословеньского радїа, О. Демови, який ей помїг з першыма награвками в радїо, понад русиньскы села, але нашла своє місто і в Чехах – з Бырненьским радіоорхєстром народных співанок і інструментів взяла М. Мачошкова участь на Міджінароднім фестивалі піснї і танців у Тунісі, в містї Картаго, де дістала перше місце за інтерпретацію співанкы *Ей, прїдь до нас шугаю* в управі Ю. Цімборы. Із орхєстром шырила славу русиньській співанці в Норьску, Даньску, Голандьску, Німецьку, Канаді, США. М. Мачошкова была на умелецькім турне в Австрії, Швейцарії, Голандьску і Франції. Выступала на Україні, в країнах бывшего Советьского союзу, в Іспанії, Італії, має самостатны концерты в Празі, Бырні і інде. Всягды є прїмана сердечно і з великым успіхом. Ясно, же гро ей позерателів є міджі Русинами. Не хыбила на фестивалах у Свіднику, Камюнці, Міджілабірцях,

ходила выступати з ансамблєм до найоддалєнїших куточків Словеньской републїкы, де тїшыла своїм співом Русинів од Новоселїці аж по Попрад. Все на колєсах і на колєсах. За позерателєм. На своїм конті має велике множество концертів, на котрых выступала як солістка ПУЛьСу, де великий успіх жала в трїу з Йожком Пригодом і Рудолфом Смотером за допроводу віртуозного гармонїкаря Петра Ярошакка. Успїх мали, главно їх жартовны співанкы. Співанкы М. Мачошковой вышлы на казєтах: *Ей, гої, така я дзівочка* (1987), *Кєд себе зашпївам* (1988), ведно з Аннов Порачовов і Аннов Сервіцьков, Монїков і А. Кандрачовыма, Наталїов і Николаєм Петрашовскыма награла цєдєчко *А чїя то хыжа* з музиков А. Кандрача. Спомїны на свій жывот і роботу згорнула до книжкы **Марька Мачошкова споминать** (Pastorková, E.: *Marka Mačošková spomína*. Prešov : Vydavateľstvo A. Nagyová, 1996.)

По 42 роках работы в тім профєсїоналнім тілесї у 1998 роцї одышла на нученый заслуженый одпочїнок, хоць ей голос і енергїя свідчили о тім, же ани здалєка не перестанє співати. Так і было. Выступать далє з колєктивом Дубрава, Шарїшан з Пряшова, з Маковїцєв із Свідника і музиков А. Кандрача... Ей концертів і выступлїнь од одходу з ПУЛьС-у были стовкы. М. Мачошкова все має з чїм прїйти. Як кїбы не высыхала ей енергїя. Знає выдоловати із себе максїмум, хоць тепєрь славила сімдесятку. Благословенный вік про співачку, якої ся рокы не їмають. Были бы сьме рады, кїбы сьме іщі довго о нїй могли писати, главно о самостатнім цєдєчку з русиньскыма гітамы, з якыма обышла Европу і Америку, вшыткы русиньскы села на Словеньску. А такой казєты ці цєдєчка міджі народом дотепєрь нїт... Быв бы то дарунок нєлем про співачку, але і про вшыткых людєй, які суть до ей голосу залюбєны.

ПеДр. Марія МАЛЬЦОВСКА,
фотка А. Жїжкы

Ку вшыткым ґратулантам, котры юбілантці желают міцне здоровя і далшы успішны рокы на сцені, жебы іщі довго нас тїшыла своїм прекрасным співом, припоюють ся і членове редакції **Народных новїнок**.

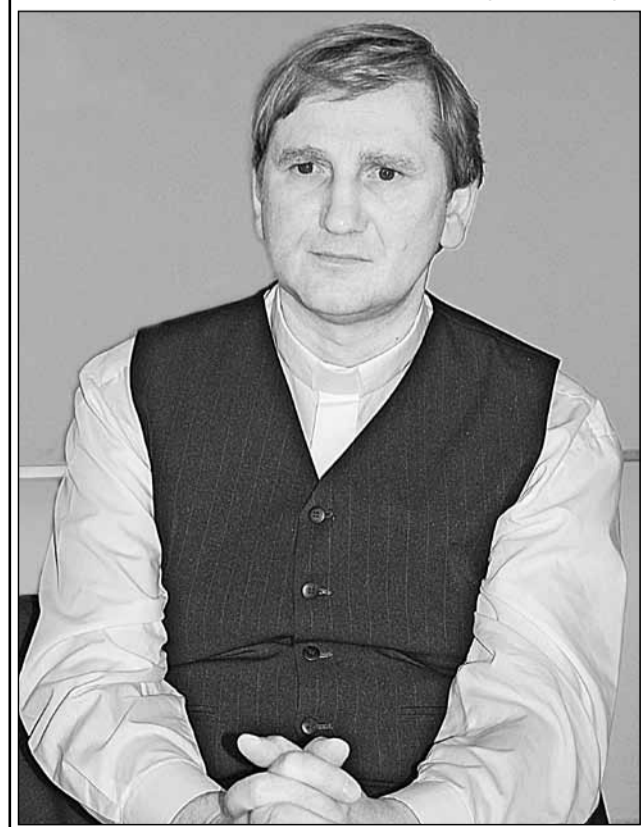
8. априля 2010 дістало ся нам до рук 77. чїсло часопїсу Русинів у Мадярьску – *Русинський світ*, у якїм сьме ся дочїтали, же 6. фебруара 2010 Цїлодержавна русиньска меншынова самосправа і Общество русиньской інтелїгенції зорґанїзовали святкованя памяты Антонїа Годїнкы у Будапєштї. На тім святкованю, окрем іншого, оцїнєвали роботу знамых особностей русиньского жывота памятыма плакетамы і дїпломамы А. Годїнкы. **Лавреатом за рік 2010 ся став тыж о. Франтїшек Країняк із Камюнкы, окрес Стара Любовня.**

Оцїнили роботу о. Франтїшка Країняка з Камюнкы

Успомянутім часопїсї ся пише: „Грекокатолїцькый священїк Франтїшек Країняк із Камюнкы є єдным із авторів **Тєтрасєвангелїя**, котрє выдав Світový конгрєс Русинів. Переклад є теологїчно чїстый і одобрєный быв Літургїчноє комїсїєє при Грекокатолїцькїм єпїскопствї у Пряшовї 2006 року. Тота публїкація на 1050 сторїнках є перекладом із церковнославяньского языка до русиньского кодїфікованого языка на Словакїї. Языкову уровень того выданя гарантовала Анна Плішкова – директорка Інштїтуту русиньского языка і културы Пряшївской універзїты в Пряшовї. Вшыткы переклады перед тым, як ішли до друку, были одобрєны інштїтутом. Тото євангелїє є написанє так, жебы сі го могли прочїтати вшыткы: по русиньскы азбуков і по русиньскы латїнїков. Переклад євангелїя быв звязаный із потребов пасторації і з навчанєм дїтєй. Но і самы вірніцы-Русины проявили потребу хоснованя материньского русиньского языка на Службах Божых. Спершу быв зробленый переклад Катєхїзму про русиньскы дїти, пак дакотрых частєй євангелїя. Штїри євангелїя: од Мафтєя, Марка, Лукы і Йоана в єдній книжцї є передпоследнєє работов, бо найновшым дїлом є переклад Святой літургїї святого Йоана Златоустого на русиньскый кодїфікованый язык. Переклад євангелїя – то вєцє як 25-рїчна работа. Каждая така работа бы мала быти схвалєна высшыма церковныма властямы, мать дістати імпрїатур. На імпрїатур того євангелїя ся чекало вєцє як 10 років. Церковны властї на Словакїї не суть благосклонны ід русиньскому літургїчному языку, бо мають ідею словакїзації. Але Русины налігають на своїм.“

о. Франтїшкови Країнякови ґратулуєме!

-аз-, фотка автора

Реакція на дакотры дезінформації о взнику Русиньской оброды

Жебы ся уж тільки не плело і не дезінформовало, рішыв єм ся написати правду, як то было із взником Русиньской оброды:

1/ 14. 11. 1989 мі телефоновав Інж. Іван Бічко із Братіславы, же непокої, які ся зачинають у Празі і Братіславі, мали бы ся дотулити і народностного вопросу Русинів.

2/ 15. 11. 1989 ня в ательєрі Основной умелецькой школы в Міджілабірцях навщівили штуденты із Карлової універзіты в Празі з просьбов, жебы сьме підпорили їх активіты (тогда настав тот інцидент, кідь істый працівник ОВ КСС збив штудентку із Праги перед МСУ в Міджілабірцях), главно у звязи з тим, же у школі уж была отворена выставка о Енді Варголови як Русини і же мали бы сьме то даяк выужыти і в тых наставаючых змінах. На стрічі были: Петро Фецура, Йожко Грамата і Любомир Оначіла. Заложыли сьме ОБЧАНЬСКЕ ФОРУМ, єго председом ся став **Петро Фецура**.

3/ 17. 11. 1989 Обчаньске форум ся перетрансформовало на ВЕРЕЙНОСТЬ ПРОТИ НАСИЛСТВА (ВПН), єго председом був надале **Петро Фецура**. Росшырив ся координаційный выбор о членів – Інж. Ладіслава Рогача, небіжчика Ладіслава Губу, Мірка Калиняка, Володоу Цепка і інших.

4/ Інж. Іван Бічко надале апелує, жебы сьме дашто зачали робити із народностным вопросом Русинів. На засіданю координаційного wyboru ВПН десь у половині **децембра 1989** взникать **приправный выбор на сформованя субъекту, який бы підпорив вирішіння статусу Русинів** і под. Ословили сьме отця духовного Франтішка Крайняка і отця духовного Михала Беґу. Першыи з них одрік сполупрацу со словами: „*Мы ся до світських діл не будеме мішати!*“ Отець духовный Беґа сполупрацу прияв. На стрічі вызваных людей, котрых требало заінтересовати, жебы были охотны помочі рішати проблем Русинів, ся в **децембрі 1989** на МСЦК у Лабірці сходить выбор ВПН ведно з о. Ярославом Поповцем, Інж. Іваном Бічком (а тепер ся оправдує вшытким, на кого забуду), пані апатыкарьков із Свідника (няй мі перебачіть, мено єм забыв) і далшыма. А там **Іван Бічко** пропонує, жебы наша ініціатива ся назвала **РУСИНЬСКА ОБРОДА**. Тота ініціатива все іщі была в рамках ВПН а председом приправного wyboru ся став председа ВПН в Міджілабірцях – **Петро Фецура**.

5/ Далє было так, як пише Мґр. Александер Франко в InfoРусині: на ВПН сьме ведно з ним зачали приправлєвати становы РО і уважовати о сеймі.

6/ Уж на зачатку року 1990 надвзюєме контакты із **Ініціативнов групп Русинів-Українців на перебудову в Пряшіві**, яку вів **Александр Зозуляк**, але їх концепція ся нам не любила, а так сьме – ВПН ведно з Мґр. А. Франком – зробили компроміс і написали такы становы, жебы „быв вовк сытый і баран цілый“.

7/ Іщі все о. Крайняк ся не снажить быти нам напамічний, але веце сил вынакладать на заложіня КДГ, а ВПН ся із ним (найвеце я сам) діставать до малого конфлікту, бо за председу КДГ барз ініціативно просаджує бывшего працівника ШТБ, який був абсолвентом марксизму-ленінізму і научного атеизму. Думає, же о. Крайняк сі то памятає, докінця сьме о тім іднали особно. Знать о тім ай бывший выбор ВПН, і Іван Бічко.

8/ Мґр. А. Франко, який мав скусености із діпломатії, пропонує чім скоріше зробити сейм у Лабірці і створити РО як самостатный правный субъект, бо видить, же ситуація ся вымыкать ВПН спід контролі (треба додати, же у Лабірці ся у тім часі зачали множити організації ВПН, жебы собі захранили корыта бывшы функціонарі...). До сейму председу РО все робить председа выбору ВПН **Петро Фецура**. Аж на сеймі РО в Лабірці (**25. марца 1990**) ся председом Русиньской оброды, уж як осамостатненой од ВПН, ставать **Василь Турок-Гетеш**.

Так жебы нам было ясно, же у найгіршых часах **нояembra, децембра 1989**, коли сьме не знали, што буде завтра, родила ся Русиньска оброда, а 90 процент теперішніх хвальків-„героїв“ сиділо за бучком і чекало, як то допаде. Ситуація была шалена. Нихто не знав де, хто із кым, нашто... В тім часі іщі ани сам Василь Турок ся не рішыв, кідь нам у „Новім життї“ одказує: „*Брате Михале, ай ты Михале Бицьку, давайце собі позор на Штефана Бунґаніча, бо він не зато робить про Русинів, же їх любить, але зато, же ненавидить Українців!*“ (Василь Турок на зачатку свого председованя в РО то не мав легке, затоже велє з єго бывшых колеґів і штудентів го обвинєвало з того, же по русиньскы заказовав на українській гімназії бісідовати а з штудентами бісідовав лем по словеньскы. Так твердят єго штуденты доднесь.) Ярослав Сисак нервовно перед сеймом РО на ходбі Дому культуры у Лабірці од ня просить: „*Дайте нам норму, няй знаме, як маме грати дївадло...!*“ Просто, вшытко было горі ногами і ніч не было ясно нікому. І сам „босс“ дакотрых Русинів, П. Р. Маґочій, ся спрідать, кідь із ним бісідую о якійсь трансформації русиньского языка, і каже: „*Іры тьж мають свій язык, а бісідують по анґліцкы...!*“ Просто, Маґочій не мав ани кус дьяки до кодифікації русиньского языка і под. Кідь му пропонує, жебы дав на РО свій місячний плат, же дам і я, так як дала **Наталія Шмайдова із Німецька**, затварив ся квасно і зарвав вшытко до авту...

Іщі бы єм хотів припомянути далшы факты:

- Перше число часопису **Русин** выдала **Сполочность Енді Варгола у Лабірці**.
- Не є правдов, же членове РО до сейму не мали інтерес іднати до КСУТ-ом. Наopak, КСУТ іґноровав до сейму фунґуючу РО і поважовав нас за меншецілных.
- До сейму фунґуюча РО не атаковала Українців, але хотіла приспособити український язык так, жебы про Русинів ся поужывали архаїзмы, які бы замінили українскы неолоґізмы, як „бакалія“, „розливка вина“... **Зато, жебы язык був чім близший к нашому**.
- РО до сейму пропонує, жебы ся на ОШ по 4. класу учіло **материньске слово**, а потім няй собі родіч выбере, ці єго дітина буде ся учіти ай русиньский, або український язык. **ІШЛО НАМ ГЛАВНО О ЗАХОВАНЯ АЗБУКЫ І ВЫХОДНОГО ХРІСТІАНЬСКОГО ОБРЯДУ**.

Мілы Русини, то, же маме Русиньску оброду (уж яка днесь є, така є) дякуєте Лабірчанам із бывшой ВПН, Александрови Франкови, Андрієви Варьянови, а потім (кідь уж было вшытко ясно, же нас не будуть вішати за...) ай Михалови Туркови... Із прашівского руху найвекшу заслугу мать **Александр Зозуляк**. Што ся діло по сеймі в Лабірці, то уж буду коментовати, **але до сейму Русиньску оброду закладали лем Лабірчане у сполупраці з людьми, яких єм спомянув. Русиньска оброда взникла як часть ВПН, а же має таку назву, треба дяковати Інж. Іванови Бічкові з Братіславы.**

Така є правда.

Др. Михал БИЦКО, ПгД.,

єден із закладателів РО в Міджілабірцях в 1989 році

Тішыме ся зо 100. книжки

(*Выступ шефредактора редакції Русин і Народны новинки, Мґр. Александра Зозуляка, на 7. семінарі карпаторусиністыки, Пряшів, 31. марца 2010.*)

Выдавательске діятельство по році 1989

Періодічна преса

Жебы єм зачав говорити о выдавательскім діятельстві до року 1989 в русиньскім языку, то кус ся мушу вернути до історії. Ту треба спомянути, же першым „русиньским“ періодіком був СВѢТЬ, якого 1. число вышло **1. юна 1867** в Ужгороді. Часопис выдавало Общество св. Василя Великого нецїлы 4 роки. До 50-ых років ХХ. ст. выходили різны періодіка, котры мали різну языкову орьєнтацію і уровень, але вшыткы были выдаваны про Русинів, но од половины ХІХ. до кінця 90. років ХХ. ст. ся не подарило про тоты причіны кодифіковати єден русиньский списовный язык. Потім контінюїта розвитку русиньской пресы была скоро на штиридцять років перервана в часі тзв. політїчної українізації.

Аж по ніжній революції 1989 были Русини узнаны як самостатна народностна меншына на Словенську і была їм дана можливість продуковати періодічны і неперіодічны выданя на русиньскім говорівім языку, т. з. іщі некодифікованім, бо кодифікація русиньского списовного языка была выголошена в Братіславі **27. януара 1995**. Также уж ніч не сперало выдавати книжки, учебники, часописы і новинки в списовнім языку. Але в іщі некодифікованім языку выходила пореволучна періодічна преса уж од року 1990, коли Сполочность Енді Варгола у Міджілабірцях выдала нулте число культурно-хрїстіаньского часопису РУСИН, а перше число выдал Мїстський освітній центр у Міджілабірцях.

Од другого числа доднесь, т. є. **уж 19. рік**, тот часопис выдає редакція Русин і Народны новини, котра спершу была частєв першой пореволучной організації Русинів у бывшій Чесько-Словенській федеративній републіці – Русиньска оброда, а **од 19. децембра 2003** є самостатным обчаньскым здружїнем.

Окрем того часопису, обчаньске здружїня Русин і Народны новинки выдавать і **НАРОДНІ НОВИНКЫ**, культурно-сполоченський тыжденник Русинів СР, якого перше число вышло **21. августя 1991**. Новинкы суть заміряны на публікованя актуальных статей о сучасных проблемах, главно в культурно-народностнім, освітнім і набоженськім жывоті Русинів на Словенську, але час од часу публікує і статі на історічны темы: о вызначных подїях і русиньскых особностях. Тоты новинкы тьж выходять **уж 19. рік** і здобыли собі немало стабільных читателів, а то і зато, бо мать кварталны прилогы – літературну **ПОЗДРАВЛІНЯ РУСИНІВ** і прилогу про русиньскы діть і молодеж – **РУСАЛКУ**.

Неперіодічна преса

Редакція Русин і Народны новинки, наперед під стрїхов Русиньской оброды а пізніше як самостатне обчаньске здружїня Русин і Народны новинки, **од року 1992 до днешніх днів** выдавать, окрем споминаной періодічной пресы, і неперіодічну, главно книжки красной і научно-популярной літературы. **Першов нашов выданов книжок** была тройязычна (русиньско-словенсько-анґліцкя) книга **МИРНА НАША РУСИНЬСКА ПУТЬ** Володимира Фединашинца з Ужгороду, а заты послїднєв, **найновшов**, є зборник статей і літературных урывків к 100-річнїці народжїня і 15. рокам од смерти писателя Василя Зозуляка під назвов **СВІТЛА І ТІНІ ВАСИЛЯ ЗОЗУЛЯКА**, котра є **43. самостатнов публікаціов нашого обчаньского здружїня**, але што є сімболїчне – є то **100. публікація, яку приправила на выданя редакція Русин і Народны новинки**. Также днесь то є про нас малє свято!

Споминаный автор В. Фединашинець ведно з далшыма здобыв і найвысше літературне оцініня, а то **Премію Александра Духновїча за русиньску літературу**, котра є споєна з переданєм бронзовой сошки карпатського медвіда (фіґлєвно названу русиньскым „Оскар“ом) і фінанчнов преміов. Тов преміов были дотеперь оцінены і троє русиньскы писателї зо Словенська – Штефан Сухий, Марія Мальцовска і Миколай Ксеняк.

Редакція Русин і Народны новинки приправила на выданя і вшыткы дотеперішні русиньскы учебники, а то про основны і середні школы, зачинаючи **БУКВАРЄМ І ЧІТАНКОВ ПРО РУСИНЬСКЫ ДІТІ** Яна Гриба, **ПРАВИЛАМИ РУСИНЬСКОГО ПРАВОПИСУ** Василя Ябура і Юрія Панька, **ОРФОГРАФІЧНЫМ СЛОВНИКОМ РУСИНЬСКОГО ЯЗЫКА** Ю. Панька і кол. і того же автора **РУСИНЬСКО-РУСЬКО-УКРАЇНСКО-СЛОВЕНЬСКО-ПОЛЬСКОМ СЛОВНИКОМ ЛІНГВІСТИЧНЫХ ТЕРМІНІВ**, котры послужыли за основу про выголошіня кодифікації русиньского языка на Словенську, аж по найновшы учебники: **РУСИНЬСКИЙ ЯЗЫК ПРО 5. КЛАСУ** Яна Гриба, **РОБОЧІЙ ЗОШЫТ ІЗ РУСИНЬСКОГО ЯЗЫКА ПРО 5. КЛАСУ** Марека Гая (про тоту істу класу, то саме і далє), **ЛІТЕРАТУРНУ ВЫХОВУ** Штефана Сухого і інтересный учебник – **РУСИНЬСКИЙ ЯЗЫК У КОНВЕРЗАЦІІ ПРО ІІ. СТУПІНЬ ОСНОВНЫХ ШКОЛ І СЕРЕДНІ ШКОЛЫ** (словацько-русиньско-анґліцкя конверзація) Кветославы Копоровой, Анны Плішковой і Евы Едді.

Днесь сьме ся ту зышли, жебы сьме сі скромно припомянули **15 років, сміло мож повісти – найвызначнішой подїі про Русинів на Словенську на кінцю ХХ. стороча – кодифікацію русиньского списовного языка**. Зышли сьме ся і зато, жебы сьме ославили **100. книжку, яка вышла спід рук редакторів Русина і Народных новинок**. Але притім ся треба похвалити нелем стов книжок, котру на выданя приправила наша редакція. Є радостно конштатовати, же в 2009 році в нашій редакції вышли іщі три далшы книжки, а то **КАПІТОЛЫ З ІСТОРИІ РУСИНІВ НА СЛОВЕНЬСКУ** Станїслава Конечного, зборник баєк **БАЙКАРЄВЫ ДУМЫ** Осифа Кудзея і зборник работ наймолодшой генерації творців **РУСАЛКА**, зоставителькы Анны Плішковой, што нас найвеце тішыть і дає надїю до будучности. Штири книжки выдал і Сполок русиньскых писателів Словенська, з котрых дві: **ЖМЕНІ РОДНОЙ ЗЕМЛІ** Миколая Ксеняка і **НАГОДА АБО СУДЬБА** Штефана Смолея днесь будуть презентованы і авторами підписаны про участників акції. Не треба забыти ани на три далшы книжки, а то: **НИКОЛАЙ БЕСКИД ЯК СУБЕКТ І ОБЕКТ ІСТОРИОГРАФІІ**, зоставителя Гавриїла Бескида, котру выдало Русиньске культурно-освітне общество А. Духновїча в Пряшіві; **ІІ. часть 100 ВЫЗНАМНЫХ РУСИНІВ ОЧАМИ СУЧАСНИКІВ**, зоставителькы Марії Мальцовской і кол., што вышла як выданя Світового конгресу Русинів; і перша издавательска ластівка СНМ – Музею русиньской культуры в Пряшіві – выданя баєк по словеньскы **OZVENY** русиньского байкаря Миколая Ксеняка.

Также книжок по русиньскы было выдано і выдавать ся дость, але мерзить нас, же векшына молодой генерації уж не знає азбуку, также не знає собі ани русиньскы книжки прочітати а учебники схосновати. То є велика шкода, докінця траґедія, главно кідь іде о діти і молодеж, што мають родічів Русинів.

Николай Бескид як суб'єкт і об'єкт історіографії

(Презентація публікації під такою назвою, зоставитель Гавриіл Бескид, на 7. семінарі карпаторусиністики на Пряшівській університеті 31. марца 2010.)

З погляду статистики є Николай Бескид за останніх 20 років наблизно найфреквентованішим меном русинського діяча ХХ. стороча. Не є то лем заслуга його активного сьновця, Мгр. Гавриіла Бескида, але главно наслідок об'єктивних фактів. Николай Бескид був нелем історіком, лінгвістом ці культурным діячём, але і особноствём, котра ся все мала потребу высловлєвати може ку вшыткым вопросам історії і тогдышнёго реального статусу русинського етніка в Карпатах. Праві протго ся з ним стрічае на кождім кроці, правда, покы крачае по тій істїй пути. Публікацію під назвою **Николай Бескид як суб'єкт і об'єкт історіографії** з підтітулом **Выбір із творчости і оцініня дїтєльства русинського історіка**, в тых днях выдало **Русинське культурно-освітне общество А. Духновіча в Пряшові**.

Окрем вступной штудії **зоставителя Г. Бескида**, родоострому Бескидів і строого животопису Н. Бескида од Мгр. Петра Крайняка, публікація є зложена з трьох главных частей. Першу з них творить *Выбір з творчости Н. Бескида* і обсягує в перекладі ці перепісі 12 укажок з богатою публікачною творчости історіка од першой його роботи – о історії опатства чїну бенедіктїнів в Таполцу з року 1903, аж по його выступлїня на святочнім актї Общества А. Духновіча в Пряшові з року 1938. О выбері уривків все мож дискутовати, але треба сконштатовати, же в цілім выстигують шырокий округ інтересів Николая Бескида. Часовый стрес выдавателя ся наїсто підписав під нееднотну і неточну іден-

тїфікацію еднотливых статей. Тыж не є припустне, жебы едітор без ясного вызначїня будьяким способом засяговав до тексту або го коментовав, зато же потім читатель не знає, ці є то оригінальний выслов автора, або парафразованя. Думае тыж, же вшыткы перекладателі сі заслужать, абы там были уведжены іх мена.

Друга часть презентованой публікації обсягує 12 рефератів, заміряных на жывог і творчость Н. Бескида, котры были прочітаны на розлічных конференціях. О вызначности особы Н. Бескида свідчїть факт, же в рефератах ся к тым вопросам з розлічных аспектів высловлєвали як історіци (П. Шворц, Д. Поп, С. Конечні), так і лінгвісты (В. Падык), журналісты (К. Копорова), педагогы (Г. Бескид, О. Костелні, П. Крайняк), літераторы (М. Ксеняк). Подля нас, інакше могло быти рішене іх языкове спрацованя. Выступлїня ся справила перекладають лем тогды, кідь зборник выходить лем в еднім языку, частїше ся але публікують у верзїї, в котрій были прочітаны авторами. Переклад реферату до языка, котрым зборник выходить, треба поважовати за незвычайне, або аж за самоцільне.

В третій части зборника суть уведжены дакотры матеріалы о другых вызначных особностях з роду Бескидовых. Думае, же є то добра думка і вгодне доповнїня книжки. На другім боці, было бы треба підкреслити конкретны родинны звязи, а главно іх перепойня на особу Николая Бескида, котра мусить мати в публікації еднотлично домінантну позицію. До якоїсь міры нам хыблять высновкы, цілкове оцініня його нелем научных, але і сполоченьских ці політичных поглядів. Без того потім публікація робить выкликує чутя фрагментальности і неконзїстентного цілку. На прїчині є може і языкова різнородость, котра нарушує чутя еднотного цілку.

Покы іде о прилогу, тот читателєви нукать взацны родинны фотографії, інтересны документи, як і тітулны листы найвызначнішых монографій і научных штудій Н. Бескида. В таких припадах ся все дасть полемізовати, ці бы ілюстрацій могло быти веце, ці іх выбір був добрі продуманый або лем нагодный, ці были добрі ушорены... Треба сі але усвідомити, же тоты, може менше важны, факты публікації суть дость часово і технічно комплікованы. Дасть ся зато конштатовати, же за даной сітуації і фінанчных можностей зробив одповідный і технічний редактор, Мгр. А. Зозуляк, максимум і одвів солідну роботу.

Оцінєваний зборник є уж другим зоставительським вкладом Г. Бескида на подобну тему, што сі выжадує міморядный перегляд і знаня як о жывогї, так і о дїяльствї так шыроко заміряного чоловіка, яким був Н. Бескид. **Зоставитель указав вытырвалость, дослїдну і прецізну роботу на приправі цілого проєкту, як і уведженой публікації. Не шкодовав намагу, дав властны родинны матеріалы і писомности, докінця выналожыв і свої властны фінанції, жебы був ефект работы якнайліпшыї. В тім аспекті собі Г. Бескид заслугує наш обдив і подякованя.**

ПгДр. Станїслав КОНЕЧНІ, к. н.,
СНІ САН в Кошіцях

Барз цінна про нас публікація

(Презентація публікації **Станїслава Конечного** – Капітолы з історії Русинів на Словенську Гавриілом Бескидом на 7. семінарі карпаторусиністики і святкованю выданя 100. книжки редакціов Русин і Народны новинкы, Пряшів, 31. марца 2010.)

Автором публікації є вызначный словенський професіональний історік, працюючый Сполоченьско-научного інштїтуту САН в Кошіцях – **ПгДр. Станїслав Конечні, к. н.** В дотеперїшній своїй научній роботї ся презентовав множеством публікацій з области історії Русинів, як і многыма выступлїнями на домашніх і заграничных научных конференціях, семінарях і інших акціях.

Книжка **Капітолы з історії Русинів на Словенську** была выдана вдяка дотації Міністерства культуры СР з програму *Культура народностных меншын 2009*. Тота научна работа бесспорно збогатить історічну літературу о Русинах так на Словенську, як і в шыршій карпатській просторї. Ёй россяг є 190 сторінок. Рецензентом монографії є ПаедДр. Маріян Гайдош, к. н., історік Сполоченьско-научного інштїтуту САН в Кошіцях, переклады зо словенського языка зреалізовали: ПгДр. А. Плїшкова, ПгД., ПгДр. Кветослава Копорова і Мгр. Алена Быхова з Інштїтуту русинського языка і культуры ПУ. Графічну управу зробив технічний і одповідный редактор Мгр. Александер Зозуляк, языковым редактором публікації є доц. ПгДр. Василь Ябур, к. н. (ІРЯК ПУ). Книжку выдало ОЗ Русин і Народны новинкы в Пряшові.

Віриме, же презентована публікація ословить кождого читателя, але окреме Русинів на Словенську, які ся интересують своєв історію і богатов культурнов минулостєв. Работа є научнов сїнтезов історії Русинів на Словенську, хоць автор конштатує, же є лем научно-популярнов верзїю планованой сїнтезы, презентуючов научный перегляд історії Русинів од найстаршых часів по новемброву революцію в році 1989. Публікація ся складать зо вступу і семох капітол, в яких суть головны темы вымеджены окремыма сторочами і конкретныма роками. Автор хотїв так спрацованы капітолы зробити доступныма нелем обычайному читателєви, але і нарочному выскумному працюючому з одбору, з области історії Русинів на Словенську – а то якнайпереглядніше і якнайзрозуміліше.

Подля автора работа такого характеру была уж скорїше потрібна так про верейность, як і про високошкольских штудентів. Автор ся концентрує на історію Русинів у 20. сторочу, як і на іх політичну і соціалну історію. Станїслав Конечні курто презентує старшу історію Русинів, але сучасно говорить о тім, же дану публікацію мож росшырити о головны етапы правіку і середнєвіку, респ. доповнити о культурну історію Русинів так з кінця 18. стороча, як і з цілого 19. стороча, але главно з другой половины 19. стороча. Работа мать научный і вецный характер, зато подля автора в нїй хыбують таблічкы, графы ці ілюстрації. Автор пропонує, жебы далша або ай тот едіція была выдана тыж в словенським языку, і так жебы была доступна майорітному народу, як і шыршому кругу Русинів, з котрых, нажаль, в сучасности все менше людей знає азбуку. Подля автора, і тот найліпшыї переклад до кодїфікованого русинського языка ся не вырівнать оригіналу, комплікує порозумїня одборных термінів, ортографію і ортоепію властных мен.

Презентована історічна публікація має за ціль обновити історічну память о богатїй історії Русинів нелем на Словенську і в шыршій карпатській просторї. Є препотребнов про лекторів і пропагаторів історії Русинів, іх традицій і культуры, главно в часі перед списованєм людей на Словенську в році 2011. При презентації той научной історічной работы хочу подяковати і перекладателам до кодїфікованого русинського языка, бо читаючі книжку, можеме спознати нелем історію Русинів, але тыж освоїти собі барз потрібны нормы сучасного русинського списовного языка, котрого собі днесь припоминае 15. роковины.

В заключіню хочу подяковати авторови той публікації, ПгДр. Станїславо-ви Конечному, к. н., за його цінну роботу і принос до публікачною творбы о Русинах на Словенську.

Интересна книжка з періоду 2. світової війны

Кінцём минулого року вышла у выдавательствї А. Зозуляка в Пряшові интересна книжка писателькы **Магдалены Лаврінцової** під назвою **Смерть дыхала до тварей**. Книжка обсягує 32 росповідей дїтей і дорослых, котры пережыли страшны войновы дні.

Емотівным є повіданя шістьрічної Надї Росовой, котру з Братїславы, де жыла, одвели ведно з ей мамов і другыма членами родины до ґета в Терезїні. Одты люде путовали до іщі крутішых концентрачных таборів. Менше знамым є факт, же в часі войны шпеціалны команда німецькой армады – СС, як і команда поліцайтів выглядовали главно світловолосы дїти, што было сучастєв облудного проєкту – здобыти новых арийців. Отцём того проєкту був рішкый ведучій СС Генріх Гімmlер. Лем мало з тых дїтей але одборници на арийську расу в польскім місті Лодж узнали, же суть „вгодным ґенетічным матеріалом“ на понїмчїня. Остатніх замордовали плїном у таборі в Хелмні, де загынула і векшына дїтей з чеських Лїдїц.

Брутальіту спознали многы участници протифашістського одбоя на Словенську, котрых заяли і одтранспортовали до концентрачных або заятецьких таборів, де зажыли найкрутішы формы понижованя людської достойности, многы з них ся стали „матеріалом“ на псевдомедицинськы експерїменты. Книжка припоминає і траґедії сел Токаїка, Остроґо Ґруня і Кляку.

В публікації суть описаны нелегкы судьбы жывог і тых участників народновыслободжующого одбоя, котры ся стали членами 1. чеськословенського армандного корпусу в СССР або ся запоїли до партїзанського руху на Словенську і на Підкарпатській Руси, котра в мїджівоєновім періоді была найвыходнішов частєв бывшой Чеськословенської републікы. Публікація вказує тыж на деформації, котры ся ставали в дакотрых партїзанських одділах.

Книжка вышла з фінанчнов підпоров Міністерства культуры Словенської републікы.

В останніх місяцях багато ся говорило о заложіню політичної партії, котра бы репрезентувала Русинів на Словеньску, главно з програмом заміряним на економічний розвой северовыходной ёго части, де переважна часть Русинів СР жыє. Подля общой думкы, заложіню політичної партії Русинів бы могло быти хосенным кроком і зміцнити позицію Русинів у сполоченсько-політичнім жывоті.

Про кого мать vznikнути нова партія?

З тым цілём ініціативна група на челі з **Инж. Яном Липиньским, ПгДр. Александром Дулебом, к. н. і доц. МУДр. Михаилом Штенём, к. н.** з Братіславы скликала **10. апріля 2010** до пражівського готела Сенатор громаду, котра мала прияти рішіння о заложіню партії під назвов **НАШ КРАЙ**. На громадї взяли участь главно члены Русиньской оброды на Словеньску і Союзу Русинів-Українців Словеньска на челі з ёго председом, **Инж. Яном Соколом**. Такой на зачатку ся але вказало, же заложіню новой партії є проблематичне діло. Сценарь заложіню новой партії припоманув нам пробу з року 2000, кідь мала vznikнути політична обчаньска ініціатива під назвов Народна громада Русинів-Українців СР, од котрой ся Русиньска оброда діштанцовала.

Діскутуючі з рядів Русиньской оброды **Федор Віцо, Юдр. Петро Крайняк і Др. Іван Бандуріч** высловили жаданя вытворити партію, котра бы была ідентіфікована на народностнім принципі – як партія Русинів, причім слово „русиньска“ бы мало быти в ёй назві. Подля їх думкы, назва НАШ КРАЙ выражать лем неконкретный географічний характер партії, котрый не ословить Русинів і партія не буде нима акцептована. Сучасно в шырокій діскузії о характері партії категорично одшмарили тенденцію споєвати дві народны ідентіты, т. є. Русинів і Українців, до єдної і ігнорованя признати ліквідачну політику на Русинах в роках 1950 аж 1989.

На громадї была высловлена тиж пропозиція на установлїня центра партії – в будові Руського дому в Пряшові, што притомных **Штефана Секерака і Инж. Павла Бірчака**, контроверзных представителів Руського клубу – 1923, евіденто несподівало, причім на таку пропозицію одмітли дати конкретну одповідь.

Далша судьба vznikну новой партії є одкрыта і мож чекаати, же далшы адміністративны крокы к заложіню партії негуючий народностный принцип, главно назбераня **10 тисяч підписів потребных на заложіню партії, будуть реалізованы без підпоры тых Русинів, котры суть згодні з поглядом представителів Русиньской оброды.**

Юдр. Петро КРАЙНЯК, *Пряшів*

ВЫЗВА ПРО ПЕРЕДПЛАТИТЕЛІВ

Важены передплатителі *Народных новынок* і часопису *Русин*, суть міджі Вами такы, котры платять передплатне реґуларно і вчас, за што дякуєме, бо главно в першій половині каждого рока є то важне про ход редакції. Но, нажаль, найдуть ся і такы, што платять пізно або вообщє не платять, а мы їм наперек тому посылаєме нашы выданя. Зато же поштовне днесь є барз высоке, наприклад, посланя каждого чісла НН редакцію стоїть коло 200 євр, так будеме мусити зрушыти бесплатне посыланя приватным передплатителям, што не платять, окрема школ, книжниць, фарьських урядів, інштитуцій, довгорічных сполупрацівників і активных дописователів. Кілько є передплатне і як мож заплатити, было публіковане в першых чіслах НН. **Термін на заплачїня передплатного на рік 2010, або докінця іщі на рік 2009, є до 7. мая 2010.**

Дякуєме вшыткым за порозумїня.

Редакція

Наше походжїня (общоруське)

Вступ

К написаню той статї ня іншпировала статья о. Йосафата Тімковича, ЧСВВ, **Захранимє Кіріло-мефодьську традицію** (*Народны новинки*, ч. 11 – 12, с. 3). Думам сі, же досправды вопрос стоїть так, як го поставив автор статї. Иде о захрану той традиції. Але як?

К тому, подля мене, суть потребны такы крокы:

а) абы ся каждый Русин знав ідентіфікувати як Русин на основі конкретных знаків,

б) абы був гордый на то, же є Русин (гордость выходить із познания свого походжїня, історії, гордости на то, же є носителём конкретных ідентіфікачных знаків, з котрыма є стотожненный).

Історія

Нїгда ем не був спокійный з выкладом нашой (руськой, русиньской) історії так, як ся то учило в школах. Перевірив ем сі знаму правду, же історію пишуть історіци на обіднавку вітязных народів. Навыше, при писаню кронікы мого роду ем собі усвідомив, же без шыршого історичного погляду мої потомковє малошто порозумлять. Мої штудії не были марны. Поступно ем находив інформацію за інформаціов, часом їх было все веце... З тьма історичными фактами бы ем ся хотів поділити з читателями Народных новинок.

При сучаснім темпі жывоата мать потенціалный читатель мало часу. Мав ем то в мерьку, зато ем ся снажыв у своій статї быти строгий. Про тых, котры бы мали інтерес подробніше і глублише штудувати, уводжу літературу, з котрой ем черпав.

Історія Славян

Славяне суть автохтонным жытельством Европы. Походять не з єдного, але з трьох праславянських племен. Повіджено бібличных термінологів, маме яфетичне походжїня. Одводжує ся од найстаршого Ноєвого сына Яфета, на котрім спочивать необычайне благословлїня Боже з приобічянем „россиян“ і „росшырїня“ ёго потомків нелем у властных поселїнях, але і в поселїнях Семовых (семітських).¹ Яфет мав сім сынів (Септуаґінта їх зданливо уводить вісем, але грецьке „ἐξζσά“ перед менами Тубал і Мосох значить упозорнїня – заокруглий, то значить, треба їх брати доведна, а не одділено – правдоподобно як двойнята). Їх мена были: Гомер, Маґог, Мадаї, Йонан, дале двойнята Тубал і Мосох, Тгірас. Мосох і Тубал выступають в Біблії все ведно. В асирьских написах стрічаєме їх мена (Табале – Мушке), тиж все доведна.² Чотырїме з Яфетовых сынів (Гомер, Маґог і двойнята Мосох і Тубал) суть праотцями трьох славянських племен: Келтів (ґалів), Скітів (Росіян) і Мосхо-Сібірїян.³

Походжїня народів і народностей мать часто свое корїня перед тисячами років. Розвиток славянських етнічных ґруп був спроваджаный міґраціями, диференціаціов, інтеґраціов, асимілаціов нелем тых трьох основных племен, але і неславянських племен. Назва „Славян“ ся одводжує зо сполочного індоєвропейского корїня, котрого значїнем є „чоловік“, „бісідуючий“. Якраз таке значїня мала в дакотрых славянських языках (в старополабскім: славак, цлавак – значіло „чоловік“, в польскім языку „skolvek“). Но, наприклад, в романьско-германьских языках слово „Славян“ мать таку саму корїнєву основу, як слово „раб“ (фр. *Esclave*, німецьке *Sklave*). То але не значить, же Славяне были рабами в сучаснім значїню того слова. Скоріше то дає індіцію, же в глубокій минулости предками Славян были польногосподарьскы племена. На теріторії, де візантськы і римскы історіци зазначили жылот Славян, было росшырене польногосподарство уж в V. – IV. тісячрочу перед нашов еров. Польногосподарьску основу мали і реліґіозны представы Славян – славянське поганство (язычество).⁴

Може не нагодно в романьских і германьских языках мать слово „Славян“ тоту істу корїнєву основу, як слово „раб“. Внаслідку неперестанного контакту славянських етнічных племен зо зрілым римским рабовластницькым ладом (VI. ст. нашой еры) скоріше ся роспадавали родовы обшчыны і vznikало класове общество з розвинутым приватным властництвом. Вникали дві основны класы: 1. класа слободных, повноправных жытелів – ту належали боєвници (воєньскы началници, з котрых ся розвинула воєньска шляхта, а з нїй шляхта дінастична – князі), князівска дружина, купці, часть ремеселників і польногосподарів.

2. класа неслободных, неповноправных, ту належало

автохтонне жытельство підданой теріторії – справила польногосподарьскы племена, зятці, схудобнілы або покараны членове властного племена. Очівісно, ту даґде треба глядати початок vznikну пізнішой сполочной назвы про Славян (*Sklabanoi, Sklaboi, Sclaveni, Sclavini*, фр. *Esclave*, што значіло – раб).⁵ Якраз в тім періоді ся назва Славян стає знамом на історичній сцені.

Геродот в своій „Історії“, кідь бісїдує о Скіфах (IV. ст. перед нашов еров), споминать дакотры племена, (котры ся спокують з пізнішыма Славянами), **Неврів, Будинів, Скіфів – орачів**. Тот ёго погляд ся даколи спохыбноє і к протославянськым племенам ся подля новшых знань заряджують і Венеды (*Venethi, Venedai*), Анты, Аланы, ґеты – грецька назва (по латиньскы Дакове), Невры, Сарматы і много далшых народів,⁶ але і Келты.

О славянстві Неврів непохыбує векшына ученых. Під мenom Нурцов їх споминать „Повесть временных лет“. Ту літописець уводить: „нарци еже суть словене“. Нурьска, або Нурьска земля, то є:

1. Норік – теріторія приближно сучасной Австрії. На тій теріторії подля западных ученых жыли келто-ілірійскы племена. В XVI. – XV. ст. перед нашов еров був Норік припоєный к Римській імперії і зачав ся процес ёго романізації. За Клавдія, або Нерона (роky 41 аж 68 нашой еры) ся з Норіка стала римска провинція. А за Діоклеціана був Норік розділений на дві провинції: придунайський Норік і внуторный Норік. Покы ся прісно дотримуюме Геродота, видиме, же в своій роботі не пише о римській провинції Норік. Літописна Нурьска земля, то значить Норік є земля, котру, як пише Геродот, Невры были нучены охабити зато, же **там было много гадів**, і переселили ся до землі Будинів. Подля російского історика М. Артамонова є:

2. літописнов Нурьсков землїв Волинь – теріторія міджі Дністром – западным Бугом і басейном Припяти на сучасній Западній Україні. Кідьже:

– подля міста і часу vznikну корешпондує висоцька культура з Геродотовыма Неврами,

– висоцька культура vznikать в тім істім часі, ку котрому ся вяже переселїня Неврів (середина VI. ст. перед нашов еров),

– характерістичный про тоту культуру є лужіцькый і скіфський елемент із явнов перевагов лужіцького, котрый є споєный з областв Западного Бугу,

– назва Невры ся односить к носителям лужіцькой культуры в Побужю, а може і к шыршій области, позерай: „Повесть временных лет“,

– „Невры“ – то є довенедьський термін, котрый проникнув на Волинь в тім часі, кідь Венеды заселяли теріторію сучасного Польска,

– є пряме і бесспорне одношіня міджі експанзіов Венедів і переселїнем Неврів. Тиж бесспорно, під **гадами**, про котрых мушны были Невры зохабити свою землю, треба розуміти **народ з тотемом гада**. Кідь порівнуєме тоту інформацію з археолоґічными фактами, выйде нам, же народом гадів могли быти єдино Венеды (носителі культуры поховлєваня в деревяных ладічках – особных урнах).

Земля Будинів, кідь ся Невры переселили, была область міджі ріками Дон і Волґа.

З уведженого впливать, же Невры (келто-ілірійскы племена) охабили Норік (часть Римской імперії, теріторія приближно сучасной Австрії) в періоді од XVI. ст. перед нашов еров. Перешли на теріторію Лужіці – сучасна выходна часть Німецька, дале на теріторію сучасной Польщі, одкы были вытиснуты Венедями на Волинь до Побужя – теріторії міджі Дністром, Западным Бугом і басейном Припяти, де з того контакту Неврів і Скіфів, то значить контакту западной (лужіцькой) і выходной (скіфской) культуры vznikать висоцька культура і літописна Нурьска земля, vznikать славянська культура.⁷ Тота зріла славянська культура зьєднотила славянськы племена і уможлила їм в другій половині I. тісячроча нашой еры обявити ся на історичній арені під сполочнов назвов – „Славяне“.⁸

Мілан СЕМАНЧІК, Тренчін
(Продовжїня в далшій чіслі.)

1 Timkovič, Jozafát V. OSBM, *Letopis Krásnobrodského monastiera...*, Prešov, 1995, с. 113. Порівнай: *Biblia, Genезis* 9, 10, 27.

2 *Etnography, A New Standard Bible Dictionary*, New York, 1936, с. 239.

3 Позерай ману в: *Krásnobrodský zborník*, III (1998) 1-2, Ед. Gorazd A. Timkovič, OSBM, с. 4, пор.: *Praelectionis Biblicae – Vetus Testamentum*, I. Simón, I. Prado, Taurini-Romae, 1940, с. 97.

4 *История России*, А. В. Века, Минск, Современный литератор, 2004, с. 21, 22.

5 *Slovensko, Dejiny I*, Obzor, Bratislava 1971, с. 141, 144.

6 *История России*, А. В. Века, Минск, Современный литератор, 2004, с. 22.

7 *История России*, А. В. Века, Минск, Современный литератор, 2004, с. 22, 23, 24, 25, 26.

8 Позерай ману в: *Historicko-zeměpisní atlas školní*, Dr. B. Horák, V. Neubert a synové, Praha Smíchov, IV, с. 1-2.

НАРОДНІ НОВИНКИ

Выдавать Русин і Народны новинкы. Реалізоване з фінанчнов підпоры Міністерства культуры СР – програм Культура народностных меншын 2010. Шефредактор: Мґр. Александр ЗОЗУЛЯК, редакторкы: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: доц. ПгДр. Анна ПЛІШКОВА, ПгД. Adresa: **Ľudové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR.** Tel.: 051/772 56 29. Реґістрачне ч. **EV 327/08, МІС 49 438.** Опублікованы погляды дописователів не мусять быти згодні з поглядами редакції.

Адреса новинок на интернеті: www.rusynacademy.sk,
<http://narodny-novynky.presov.sk>, E-mail: rusyn@stonline.sk

Rusín a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
D+2
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2